

RAKENNUSTARKASTUSYHDISTYS RTY RY

Strategia 2023–2026



Ennakoivaa, lisäarvoa tuottavaa ohjausta ja huolehtimista kestäväksi, turvalliseksi ja terveelliseksi rakennettavassa Suomessa.

Missio

Antaa ajankohtaista tietoa sekä koulutusta ja tukee ennakoivaa, lisäarvoa tuottavaa rakentamisen neuvontaa, ohjausta ja valvontaa.

Visio

Ammattitaitoinen ja arvostettu uudistetun lainsäädännön tunteva jäsenistö ohjaa, neuvoo ja valvoo rakentamista sekä kehittää laadukasta ympäristöä yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Yhdistyksen strategian lähtökohtana on tunnistaa toimintaympäristö ja sen muutokset.

Toimintaympäristön muutokset voivat olla mahdollisuuksia tai haasteita ja strategian tavoitteena on ohjata yhdistyksen toimintaa haluttuun suuntaan.

Johtokunta tunnisti yhdistyksen toiminnan kannalta merkittävimiksi seuraavat kokonaisuudet ja niihin liittyvät keskeiset kysymykset:

- **Lainsäädännön muutokset.** Maankäyttö ja rakennuslain valmistelu on käynnissä ja uusi rakentamislaki tulee voimaan 01.01.2025. Miten yhdistys pystyy vaikuttamaan vielä valmistelussa oleviin asetuksiin? Miten tukea jäsenistöä lain omaksumisessa ja tulkintojen muodostamisessa?
- **Ilmastomuutoksen ehkäisy ja tapahtuvaan muutokseen sopeutuminen.** Rakennuksissa käytetään lähes 40 prosenttia kaikesta Suomessa kulutettavasta energiasta ja ne aiheuttavat yli 30 prosenttia päästöistä. Rakennusten energiankulutuksen ja siitä aiheutuvien päästöjen pienentämiseen kohdistuu kovia paineita ja odotuksia. Suurin potentiaali on jo olemassa olevan rakennuskannan energiatehokkuuden parantamisessa. Osammeko ohjata hankkeita minimisäännöksiä parempiin mutta kuitenkin turvallisiin ja terveellisiin ratkaisuihin? Miten suhtaudumme rakennustuotteiden uudelleenkäyttöön, ovatko tulkintamme samoja?
- **Digitalisaatio.** Uusi rakentamislaki mahdollistaa tietomallien käytön myös rakennusvalvonnan toiminnassa. Tämä edelleen mahdollistaa lupa- ja työmaavalvonnan tehostamisen esim. automaattitarkastuksia käyttäen. Samanaikaisesti osa kunnista on vasta siirtymässä sähköisiin järjestelmiin. Suunnittelijapätevytydet ovat siirtymässä yhteiseen sähköiseen rekisteriin mikä edellyttää tietojärjestelmien rajapintojen avaamista. Tarpeet ja osaamisen taso ovat hyvin erilaisia eri kunnissa. Pystytäänkö tarvittavaa kehitystyötä tekemään yhdessä ja näin välttämään päällekkäistä työtä? Miten kehittää yhteistyötä eri kuntien välillä?
Yhteiset tulkinnat. Uuden rakentamislain myötä yhteisten tulkintojen tarve ei ainakaan vähene. Toimijat rakennuttamisessa, suunnittelussa ja itse rakentamisessa odottavat ihan perustellusti rakennusvalvontatoiminnan olevan yhdenmukaista ja oikein suhteutettua eri kunnissa. Miten edistää yhteisten käytänteiden muodostamista ja jalkauttamista?
- **Suunnittelun laatu.** Miten tukea hyvää suunnittelua? Mitkä ovat säädösviidakossa kussakin hankkeessa oleellimmat säädökset, joiden oikeellisuus tulisi varmistaa? Ovatko säädökset ja tulkinnat helposti löydettävissä ja ovatko ne ymmärrettäviä ja yksiselitteisiä?
- **Rekrytointihaasteet ja jäsenkunnan rakenne.** Koko rakennusala on kärsinyt osaavien työntekijöiden puutteesta. Rakennusvalvonnoilla on ollut suuria haasteita täyttää avoimet vakanssit ja kilpailla samoista työntekijöistä yksityisen sektorin kanssa. Miten lisätä rakennusvalvontojen vetovoimaa työpaikkana? Miten innostaa nuoria alalle ja yhdistyksen toimintaan? Miten edesauttaa kuntien välistä yhteistyötä esim. lupakäsittelyn ostopalveluina? Miten innostaa eläköityviä pysymään mukana yhdistyksen toiminnassa?

Strategiateemat

Toimintaympäristön osa-alueet limittyvät toisiinsa ja näistä muodostetaan seuraavat strategiateemat:

- Osaamisen ylläpito
- Yhteiset käytänteet
- Verkostoitumisen tukeminen
- Jatkuvuuden turvaaminen ja alan arvostus.

Osaamisen ylläpito

Sekä sujuvan lupakäsittelyn että työmaavaiheen kannalta on tärkeää, että kaikilla rakennushankkeissa mukana olijoilla on riittävä osaaminen. Tämä koskee yhtä lailla rakennusvalvonnan henkilöstöä, rakennushankkeeseen ryhtyviä, suunnittelijoita sekä työnohtajia. Muuttuva lainsäädäntö luo lisäpainetta koulutustarpeeseen. Rakennustarkastusyhdistys on oman tehtäväkenttensä uskottavin koulutustarjoaja.

Toimenpiteet

- Rakennustarkastuspäivät pidetään kerran vuodessa vakiintuneella ajankohdallaan
 - Päivien pitopaikkaa vaihdellaan maantieteellisesti koko Suomi huomioiden
 - Selvitetään jäsenistön tahtotila päivien tiivistämiselle eri vaihtoehdoin
 - Huomioidaan luottamushenkilöille räätälöity rinnakkaiskoulutus vähintään kunnallisvaalien jälkeen.
- Webinaarit, 4–5 kpl vuodessa
 - webinaareja markkinoidaan rakennusvalvontojen henkilöstön lisäksi myös muille alalla toimiville
 - Webinaari-aiheissa painotetaan ajankohtaisuutta
 - Luottamushenkilöille perehdytyskoulutus valtuustokauden alkupuolella
 - Tutkitaan mahdollisuutta vuosittaiseen rakennusvalvontatyön käytännönläheiseen perehdytyskoulutuspakettiin
 - Selvitetään kuntien omien perehdytysohjelmien yhdistäminen ja skaalaus.
- Tutkitaan laajan koulutuspaketin järjestämistä koskien ilmastonmuutoksen ehkäisyä.
- Yhdistyksen sähköisessä julkaisussa ja verkkosivuilla käsitellään ajankohtaisia aiheita.

Yhteiset käytänteet

Uudistuva lainsäädäntö tuonee tarvetta täydentäville tulkinnoille. Yhteiset säädöstulkinnat ja toimintaprosessit sujuvoittavat ja helpottavat arjen toimintaa. Yhdistys edistää käytänteiden muodostamista ja levittäytymistä koko maahan.

Toimenpiteet

- Yhdistys ottaa Topten-sivuston ylläpidon vastuulleen ja vakiinnuttaa toimintamallin.
- Topten-sivuston uudistaminen, jossa huomioidaan lainsäädännön ja tulkintojen entistä selvempi erottautuminen toisistaan.
- Tutkitaan mahdollisuutta lisätä Topten-sivustolle pienempien kuntien ajankohtaisiin teemoihin (rantarakentaminen, tms.) liittyviä yhtenäisiä käytänteitä ja tulkintoja.
- Rakennustarkastusyhdistys markkinoi ja järjestää Topten-käytänteisiin liittyviä koulutustilaisuuksia. Selvitetään mahdollisuutta jalostaa materiaalia vapaalla aikataululla omaksuttavaksi erilaisiin teemoihin liittyviksi koulutuspaketeiksi, jotka toimisivat tukena rakennusvalvontojen vaihtuvan henkilökunnan perehdytyksessä.
- Tutkitaan mahdollisuutta tarjota yhdistyksen viranomaisjäsenille matalan kynnyksen tulkintaohjeita ja neuvoa erilaisiin kysymyksiin, esimerkiksi chat-keskustelupalstalla. Talteen jääviin ammatillisiin kysymyksiin, suunnittelijan kelpoisuuteen liittyviin kysymyksiin ja vastauksiin on mahdollista palata myöhemmin.

Verkostoituminen ja vaikuttaminen

Muuttuvan lainsäädännön myötä lähivuosina tulee uusia rakennusvalvonnan toimintaan vaikuttavia asetuksia. Eri järjestöt uusivat ohjeitaan. Odotettavissa onkin yhdistykselle osoitettujen lausuntopyyntöjen ruuhka. Yhteistyö muiden alan toimijoiden kanssa (esim. ympäristöministeriö, Kuntaliitto, SAFA, FISE) edistää tehokkaammin omienkin tavoitteiden saavuttamista.

Arkipäivän viranomaistyössä päivittäin ratkotaan asioita, joita muualla on jo pohdittu. Pyörää ei ole tarve keksiä uudestaan vaan kaverille kilauttamalla pystyy nopeammin muodostamaan ratkaisunsa. Ja jos samaa ongelmaa ratkotaan useassa kunnassa, resurssiviisaampaa lienee muodostaa yhteinen tulkinta.

Toimenpiteet

- Säännöllinen yhteydenpito alan eri toimijoihin.
- Aktiivinen vaikuttaminen FISEn johtokunnassa.
- Kansainväliseen toimintaan ja seurantaan osallistuminen; osallistutaan CEBC:n (Consortium of European Building Control) sekä FSB:n (Föreningen Sveriges Byggnadsinspektörer) kokouksiin.
- Lausuntopyyntöjen osalta kehitetään työnjakoa yhdistyksessä sekä tarvittaessa priorisoidaan sitä, mihin lausuntoihin vastataan.
- Tutkitaan mahdollisuutta tarjota viranomaisjäsenille (esim. Topten-sivuston kautta) erityisosaa-ajien yhteystietoja.
- Tutkitaan mahdollisuutta luoda mahdollisimman kevyt toimintamalli kuntien välisiin lupakäsittelyn ostopalveluihin. Mallisopimukset/muistilista.
- Kehitetään malli vaihto-ohjelmaksi, jota tarjotaan rakennusliikkeille, suunnittelutoimistoille ja toisiin rakennusvalvontoihin.
- Tuetaan sekä paikallista että substanssipohjaista verkostoitumista.
- Tuetaan yhdistyksen seniori-toimintaa.
- Kehitetään oppilaitosyhteistyötä.

Jatkuvuuden turvaaminen ja arvostuksen nostaminen

Rakennusvalvontatyön arvostuksen nosto helpottaa rekrytointeja, tuo nuoria alalle mikä puolestaan edistää hiljaisen tiedon siirtymistä. Alan arvostuksen nosto helpottanee myös yhdistyksen toimintaa.

Toimenpiteitä

- Kehitetään oppilaitosyhteistyötä; harjoittelupaikat, lopputyöaiheet.
- Tutkitaan mahdollisuutta opiskelijoiden ilmaisjäsenyyteen RTY:ssä.
- Viestinnän kehittäminen, kannustetaan edustamaan oman kunnan lisäksi koko alaa.
- Kehitetään työnjakoa yhdistyksen sisällä.

Lopuksi

Tulevat vuodet ovat varsin mielenkiintoisia uuden rakentamislain voimaantulon myötä. Muutoksessa on mahdollisuus!